

Súd: Okresný súd Košice okolie
Spisová značka: 16C/115/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7520206186
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Sinčáková
ECLI: ECLI:SK:OSKE3:2022:7520206186.6

Uznesenie

Okresný súd Košice - okolie v spore žalobcu U. R., G.. XX.X.XXXX, K. Ž. XX, XXX XX C. proti žalovanej Ing. Q. Y., starostke obce M. L. o krivé obvinenie

rozhodol:

- I. Súd konanie v časti o začatie trestného stíhania zastavuje a vec postupuje Okresnej prokuratúre Košice - okolie, Štúrova 7, 041 47 Košice.
- II. Súd podanie v časti o poskytnutie finančného zadosťučinenia vo výške 20.000 eur odmieta.
- III. Žiadna zo strán sporu nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa návrhom doručeným súdu dňa 9.10.2020 domáhal rozhodnutia o trestnoprávnej zodpovednosti žalovanej, a to výrokom o vine a treste v zmysle § 345 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona v jedinečnom súbehu s prečinom krivej výpovede a krivej prísahy podľa § 346 Trestného zákona z dôvodu podozrenia z trestného činu krivého obvinenia krivej výpovede a krivej prísahy. Žiadal tiež o uloženie povinnosti poskytnúť mu vyčíslené primerané zadosťučinenie v zmysle § 287 ods.1 Trestného poriadku.

2. Uznesením zo dňa 21.10.2020 č.k. 16C/115/2020-31 súd konanie zastavil s tým, že po právoplatnosti vec postúpi príslušnému orgánu, t.j. prokuratúre.

3. Proti predmetnému uzneseniu podal žalobca odvolanie, o ktorom rozhodoval odvolací súd - Krajský súd v Košiciach. Odvolací súd uznesením zo dňa 19.2.2021 č.k. 5Co/244/2020-152 uznesenie tunajšieho súdu zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Odvolací súd považoval postup a rozhodnutie tunajšieho súdu o nedostatku právomoci za predčasné, pretože súd než rozhodol o tom, že nie je daná jeho právomoc v označenej veci konať, si neujasnil a nezistil, čo žalobca podanou „žalobou“ sledoval, respektíve vzal do úvahy len tie tvrdenia žalobcu, ktorými sa domáha začatia súdneho konania voči žalovanej pre zločin krivého obvinenia a krivej prísahy a rozhodnutia o jej trestnoprávnej zodpovednosti podľa ustanovení Trestného zákona. Súd sa ale nevysporiadal s tými tvrdeniami žalobcu, že bola v značnej miere znížená jeho dôstojnosť a vážnosť, že bolo neprimerane zasiahnuté do jeho práv chránených § 11 Občianskeho zákonníka a zároveň sa domáha poskytnutia primeraného zadosťučinenia vo výške 20.000 eur. Podanie žalobcu (vo veci samej) pritom nespĺňalo všeobecné náležitosti podania podľa § 127 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a náležitosti žaloby podľa § 132 CSP.

Odvolací súd uložil súdu prvej inštancie povinnosť vyzvať žalobcu na odstránenie vád jeho podania a po uplynutí lehoty poskytnutej mu za tým účelom, v závislosti od toho ako žalobca podanie opraví a doplní alebo neopraví, či toto bude spĺňať tak všeobecné náležitosti podania podľa § 127 CSP ako i náležitosti žaloby podľa § 132 CSP, rozhodnúť o ďalšom postupe, vrátane či je daná jeho právomoc.

4. V súlade so závermi odvolacieho súdu tunajší súd uznesením zo dňa 16.3.2021 č.k. 16C/115/2020-156 vyzval žalobcu, aby v lehote 15 dní od doručenia uznesenia odstránil vady svojho podania doručeného súdu dňa 9.10.2020 tak, že uvedie, čo podanou žalobou sleduje; pravdivo a úplne opíše rozhodujúce skutočnosti, o ktoré opiera podanú žalobu a uvedie, čoho sa podanou žalobou domáha t.j. ako žiada, aby súd o ním podanej žalobe rozhodol - aký rozsudok navrhuje v konaní vydať.

5. Žalobca písomným podaním doručeným súdu dňa 6.4.2021 namietal odstraňovanie vád podania a uviedol, že žiada, aby sa začalo súdne konanie voči Ing. Q. Y., starostke obce M. L. pre zločin krivého obvinenia podľa § 345 ods.1, ods.2 písm. b) Trestného zákona v jedinečnom súbehu s prečinom krivej výpovede a krivej prísahy podľa § 346 ods.2, ods.3 písm. b) Trestného zákona. Žiadal súd, aby rozhodol o trestnoprávnej zodpovednosti Ing. Adriány Fečkovej, a to výrokom o vine a treste podľa ustanovenia § 345 ods.1, ods. 2 písm. a), § 346 ods. 2, ods. 3 písm. b) Trestného zákona. Pretože bola v značnej miere znížená dôstojnosť a vážnosť jeho osoby a krivé obvinenia Ing. Y. neprimerane zasiahli do jeho práv, ktoré sú chránené § 11 Občianskeho zákonníka, žiadal, aby súd rozhodol podľa § 287 ods.1 Trestného poriadku po vynesení rozsudku o uložení povinnosti poskytnúť mu primerané zadosťučinenie formou § 46 ods.1 Trestného poriadku, § 13 ods.2 Občianskeho zákonníka, a to že „žalovaná strana Ing. Q. Y. je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 20.000,-eur s 5% úrokom od roku 2015 a nahradiť mu trovy konania v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu“.

6. Uznesením zo dňa 22.4.2021 č.k. 16C/115/2020-197 súd konanie zastavil s tým, že po právoplatnosti vec postúpi príslušnému orgánu, t.j. prokuratúre.

7. Proti predmetnému uzneseniu podal žalobca odvolanie, o ktorom rozhodoval odvolací súd, ktorý uznesením zo dňa 27.10.2021 č.k. 9Co/115/2021-242 uznesenie tunajšieho súdu zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Odvolací súd považoval postup a rozhodnutie tunajšieho súdu o nedostatku právomoci za predčasné, a to minimálne v tej časti, v ktorej z podania žalobcu, ktoré je a zostalo nezrozumiteľné, resp. neurčité („pretože bola v značnej miere znížená dôstojnosť mojej osoby ako aj vážnosť, a krivé obvinenia Ing. Y. G.eprimerane zasiahli do mojich práv, ktoré sú chránené § 11 Obč. zákonníka, žiadam poskytnúť mojej osobe primerané zadosťučinenie a to formou § 46 ods. 1 Trestného poriadku, § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a to „žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 20.000 eur s 5 % úrokom od roku 2015 a nahradiť trovy konania,“), je možné dospieť jednak k záveru, k akému dospel súd prvej inštancie, že sa žalobca žalobou resp. podaním doručeným súdu 9.10.2020 upresneným podaním doručeným dňa 6.4.2021 domáha začatia trestného stíhania proti žalovanej pre prečin krivého obvinenia, krivej výpovede a krivej prísahy a v rámci trestného konania v tzv. adhéznom konaní si uplatňuje ako poškodený nárok na náhradu škody poškodenému a žiada priznať peňažné zadosťučinenie vo výške 20.000 eur s prísl., ale tiež aj k záveru, že sa žalobca okrem začatia trestného stíhania na základe jeho podnetu, domáha i nárokov z práva na ochranu osobnosti.

Odvolací súd uložil súdu prvej inštancie povinnosť vyzvať žalobcu na odstránenie vád jeho podania, aby uviedol, či jeho podanie je potrebné považovať za trestné oznámenie s uplatnením náhrady škody v trestnom konaní, alebo či jeho podanie v tej časti ktorou sa domáha zaplataenia primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 20.000 eur smeruje k uplatneniu nárokov titulom ochrany osobnosti v civilnom konaní. Poukázal pritom na vady prípadného návrhu ohľadom zaplataenia finančného zadosťučinenia 20.000 eur.

8. V súlade so závermi odvolacieho súdu tunajší súd uznesením zo dňa 24.1.2022 č.k. 16C/115/2020-246 vyzval žalobcu, aby v lehote 15 dní od doručenia uznesenia odstránil vady svojho podania doručeného súdu dňa 9.10.2020 tak, že upresní, čo podaním doručeným súdu dňa 9.10.2020 sleduje - či toto jeho podanie má súd považovať za trestné oznámenie s uplatnením náhrady škody (nemajetkovej ujmy) v trestnom konaní 20.000 eur s prísl. alebo v časti, v ktorej sa domáha zaplataenia primeraného finančného zadosťučinenia 20.000 eur s prísl. ide o uplatnenie nárokov titulom ochrany osobnosti v civilnom konaní t.j. civilnou žalobou a takisto, ak podáva civilnú žalobu o zaplataenia nemajetkovej ujmy 20.000,-eur s prísl., opíše zrozumiteľne, pravdivo a úplne rozhodujúce skutočnosti, o ktoré opiera podaný nárok.

9. Žalobca doručil súdu dňa 27.1.2022 podanie označené ako odpoveď na uznesenie č. 16C/115/2020-246 zo dňa 24.1.2022. Podanie neobsahovalo žiadnu odpoveď ani prílohu, preto súd výzvou zo dňa 25.2.2022 vyzval žalobcu na opätovné zaslanie odpovede na uznesenie súdu. Žalobca

v písomnom podaní doručenom súdu dňa 28.2.2022 namietal postup tunajšieho súdu a uviedol, že jeho podanie zo dňa 27.1.2022 neobsahuje žiadnu odpoveď na uznesenie súdu dňa 27.1.2022 a že podal novú žalobu na žalovanú o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy 20.000,-eur v znení ako uviedol v uvedenom podaní. Predmetná žaloba je predmetom konania sp.zn. 6C/13/2022.

10. Podľa § 132 ods. 1, ods.2 CSP v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh. Opísanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy.

11. Podľa § 132 ods. 3 CSP žalobca k žalobe pripojí dôkazy, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť.

12. Podľa § 129 ods. 1, ods.2 CSP ak ide o podanie vo veci samej alebo návrh na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia, z ktorého nie je zrejmé, čoho sa týka a čo sa ním sleduje, alebo ide o podanie neúplné alebo nezrozumiteľné, súd vyzve toho, kto podanie urobil, aby podanie doplnil alebo opravil v lehote, ktorá nemôže byť kratšia ako desať dní. V uznesení súd uvedie, v čom je podanie neúplné alebo nezrozumiteľné a ako ho treba doplniť alebo opraviť a poučí o možnosti podanie odmietnuť.

13. Podľa § 129 ods. 3 CSP ak sa v lehote určenej súdom podanie nedoplní alebo neopraví, súd podanie odmietne; to neplatí, ak pre uvedený nedostatok možno v konaní pokračovať.

14. Z podaní žalobcu je zrejmé, že sa domáha začatia trestného stíhania voči žalovanej. Doposiaľ však nie je celkom zrejmé, čo podaním doručeným súdu dňa 9.10.2020 sleduje t.j. či ide o trestné oznámenie s uplatnením náhrady škody (nemajetkovej ujmy) v trestnom konaní 20.000 eur s prísl. alebo v časti, ktorej sa domáha zaplataenia primeraného finančného zadosťučinenia 20.000 eur s prísl. ide o uplatnenie nárokov titulom ochrany osobnosti v civilnom konaní t.j. civilnou žalobou. Podanie žalobcu v časti, keď uvádza „pretože bola v značnej miere znížená dôstojnosť mojej osoby ako aj vážnosť, a krivé obvinenia Ing. Fečkovej neprimerane zasiahli do mojich práv, ktoré sú chránené § 11 Obč. zákonníka, žiadam poskytnúť mojej osobe primerané zadosťučinenie a to formou § 46 ods. 1 Trestného poriadku, § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a to „žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 20.000 eur s 5 % úrokom od roku 2015 a nahradíť trovy konania,“ je ako aj konštatoval odvolací súd, neurčité a nezrozumiteľné a nemožno z neho jednoznačne vyvodiť, čoho sa ním žalobca domáha. Túto vadu žalobca doposiaľ, napriek vyzve súdu zo dňa 25.2.2022 neodstránil (podal však novú žalobu).

15. Na základe uvedených skutočností, keďže žalobca neodstránil vady svojho podania v časti o zaplataenie nemajetkovej ujmy, ktoré je neurčité a nezrozumiteľné a pre ktoré nie je možné v konaní pokračovať, súd v súlade s vyššie cit. ustanoveniami podanie žalobcu v tejto časti odmietol (výrok I).

16. Predmetom sporu je naďalej nárok, ktorým sa žalobca domáha začatia trestného stíhania voči žalovanej pre zločin krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1, ods.2 písm. b) Trestného zákona v jedinečnom súbehu s prečinom krivej výpovede a krivej prísahy podľa § 346 ods.2, ods.3 písm. b) Trestného zákona.

17. Podľa § 196 ods. 1 Trestného poriadku (zákon č. 301/2005 Z.z.) trestné oznámenie sa podáva prokurátorovi alebo policajtovi. Prokurátor a policajt bez meškania upovedomia Úrad špeciálnej prokuratúry o podanom trestnom oznámení, ak sa týka pôsobnosti Špecializovaného trestného súdu. O prijatí trestného oznámenia podaného poškodeným vydá prokurátor alebo policajt písomné potvrdenie, ktoré musí obsahovať čas a miesto podania, označenie orgánu, ktorý trestné oznámenie prijal, a základné skutočnosti trestného oznámenia. Ak bolo trestné oznámenie podané poškodeným ústne, prokurátor alebo policajt poskytne na žiadosť poškodeného odpis zápisnice o oznámení.

18. Podľa § 234 ods. 1 Trestného poriadku ak výsledky vyšetovania alebo skráteného vyšetovania dostatočne odôvodňujú postavenie obvineného pred súd, prokurátor podá obžalobu príslušnému súdu, pripojí k nej spisy, ich prílohy a dôkazné predmety. O podaní obžaloby, ak nejde o konanie podľa § 204 ods. 1, upovedomí prokurátor obvineného, jeho obhajcu a poškodeného a ak je obvinený vo väzbe, aj ústav na výkon väzby.

19. Podľa § 287 ods.1 Trestného poriadku ak súd odsudzuje obžalovaného pre trestný čin, ktorým spôsobil inému škodu, uvedenú v § 46 ods. 1, uloží mu spravidla v rozsudku, aby ju poškodenému nahradil, ak bol nárok riadne a včas uplatnený. Súd uloží obžalovanému vždy povinnosť nahradiť neuhradenú škodu alebo jej neuhradenú časť, ak jej výška je súčasťou popisu skutku uvedeného vo výroku rozsudku, ktorým bol obžalovaný uznaný za vinného, alebo ak ide o náhradu morálnej škody spôsobenej úmyselným násilným trestným činom podľa osobitného zákona, ak škoda nebola dosiaľ uhradená.

20. Súd opakovane uvádza, ako už uviedol v uznesení zo dňa 21.10.2020 aj v uznesení zo dňa 22.4.2021, že posúdenie naplnenia skutkovej podstaty trestného činu, naplnenia podmienok trestnosti, zistenie páchatela, preukázanie jeho viny a prípadné odsúdenie a uloženie trestu patrí do odvetvia trestného práva. Procesný postup je upravený Trestným poriadkom a trestné konanie nie je možné obchádzať podaním civilnej žaloby. Nič na tom nemení skutočnosť, že orgány činné v trestnom konaní sa k predmetnej veci mali vyjadriť v neprospech žalobcu.

21. Z uvedeného vyplýva, že nie je možné založiť právomoc civilného súdu konať a rozhodnúť o žalobe, ktorou sa žalobca domáha vyslovenia trestnej zodpovednosti žalovanej. Táto patrí výlučne trestnému súdu na základe obžaloby podanej príslušným prokurátorom. Právomoc súdu je pritom procesnou podmienkou na strane súdu, na ktorú súd prihliada ex offio (z úradnej povinnosti) počas celého konania.

22. Podľa § 9, § 10 ods.1 CSP ak spor alebo vec nepatrí do právomoci súdu Slovenskej republiky, súd konanie bezodkladne zastaví. Ak spor alebo vec patrí do právomoci iného orgánu Slovenskej republiky, súd konanie bezodkladne zastaví a spor alebo vec mu postúpi. Právne účinky spojené s podaním žaloby zostávajú zachované.

23. Podľa § 161 ods. 1 CSP ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

24. Podľa § 161 ods. 2 CSP ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

25. Nakoľko nedostatok právomoci predstavuje nedostatok neodstrániteľnej procesnej podmienky konania, súd v súlade s vyššie uvedeným konanie v zostávajúcej časti predstavujúcej podnet na začatie trestného stíhania zastavil a po právoplatnosti vec postúpi príslušnému orgánu, teda prokuratúre s poukazom na ustanovenie § 3, § 17, § 31 zákona č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre. Súd opätovne zdôrazňuje, že nemôže v civilnom sporovom konaní posudzovať trestnoprávnu zodpovednosť osôb. Pre toto je osobitne stanovený postup v Trestnom poriadku, ktorý musí byť dodržaný. Z uvedeného dôvodu súdu nemôže konať inak ako toto konanie v uvedenom rozsahu zastaviť a vec - trestné oznámenie po právoplatnosti uznesenia postúpiť na konanie príslušnému orgánu činnému v trestnom konaní (okresnej prokuratúre).

26. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

27. O trovách konania rozhodol súd v zmysle § 256 ods. 1 CSP, podľa ktorého ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

28. Keďže žalobca z procesného hľadiska zavinil zastavenie konania tým, že podal trestné oznámenie súdu, ktorý nemá právomoc o ňom konať a podal nejasné a neurčité podanie, ktorého vady neodstránil, nemá nárok na náhradu trov konania. Žalovanej podľa obsahu spisu žiadne trovy konania nevznikli. Súd preto rozhodol, že žiadna zo strán sporu nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Košice - okolie v dvoch písomných vyhotoveniach (§ 357, § 362 ods.1 CSP).

Odvolanie môže podať ten, v koho neprospech bolo uznesenie vydané. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§359, § 363, § 127 CSP).